
hij neemt het voor mijn paus op, voor mijn kerk
als broeder en behoeder van hun eer,
terwijl ik mij daarna, dat is toch sterk,

hoor roepen: protestant, toe protesteer
in Godsnaam, houdt de profetie
in leven, – en daarmee de poëzie.

Ook in zijn werk als historicus valt deze sterk persoonlijke inzet, die zo kenmerkend voor hem was, gemakkelijk te onderkennen. Zijn historische belangstelling was vooral biografisch geïntereerd en richtte zich het liefst op figuren van formaat en karakter. ‘Persoonlijkheden’ als Groen van Prinsterer, Kuiper, Colijn, Schilder, Newman of Barth wekten zijn diepe interesse en konden hem jarenlang bezighouden. Maar deze aandacht droeg nooit een vrijblijvend karakter. Altijd was er sprake van betrokkenheid en inzet, van engagement, dat men met een na-oorlogs modewoord existentieel zou kunnen noemen. Het ging hem immers om de ‘ontmoeting’ en het ‘gesprek’ met het voorgeslacht, om ‘historische oecumene’, die uit was op herkenning, rekenschap en plaatsbepaling.

Van de biograaf, zo vond hij, mocht daarbij de hoogste inzet worden verwacht. Zijn doel moest zijn de doden weer tot leven te wekken en hun beenderen – naar het woord van Ezechiël – weer met huid en vlees te bekleden. Men moge dit een romantisch ideaal vinden, en dat was het ook, maar daarbij mag men niet vergeten dat het historisch besef van George Puchinger in sterke mate bepaald door zijn geloof als christen, door de overtuiging dat de dood niet het laatste woord kan hebben, dat de gestorvenen niet voorgoed dood en begraven zijn, maar dat zij als onzichtbare leden van Christus’ Kerk bij ons zijn en eenmaal weer tot leven zullen worden gewekt.

Als christen wist hij dat een mens niet alleen bij herinnering kan leven, maar dat het verleden en het heden alleen zin krijgt door de verwachting. De verzuchting van Louis Couperus: ‘Wat is herinnering, wat is verwachting? Bleke troost in verleden en toekomst,’ waarin het negentiende-eeuwse *fin de siècle*-gevoel doorklinkt, zou hij uit diepe overtuiging hebben afgewezen. Zoals Christus voor hem de zin der geschiedenis was, zo werd ook zijn persoonlijke leven bepaald door zijn christelijke heilsverwachting, door zijn